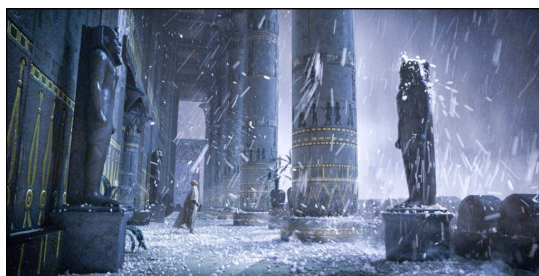

O desiatich ranách egyptských

Matej Gavlák

6. októbra 2021 ✝ **Spoločnosť**

Každý pozná príbeh o desiatich ranách, ktorým Boh strestal pyšný Egypt odmietajúci prepustiť zo zajatia Bohom vyvolený židovský národ. Mojžiš postupne oznamuje tvrdohlavému faraónovi jeden trest za druhým, až kým ten konečne po smrti svojho syna privolí a dovoľí Židom opustiť jeho ríšu. Svoje rozhodnutie ešte však na poslednú chvíľu zmení, no Boží ľud sa zachráni zázračným spôsobom prejdením cez roztvorené Červené more, kým faraónove vozy zaplaví voda.

Zdroj: 2.bp.blogspot.com

Britský odborník na vojensko-politickú stratégiu, Sir Lawrence Freedman však vo svojej publikácii *Strategy: A History* rozobral o. i. niektoré „strategické“ prvky aj tohto biblického príbehu – a ide o vskutku fascinujúce čítanie. Ešte v úvode kapitoly o historických stratégiách opísaných v Biblii sir Freedman uvádza:

„V Biblii je najlepšou strategickou radou vždy dôverovať Bohu a poslúchať Jeho zákony. Boh možno umožní iným tvoriť hru, avšak v konečnom dôsledku je to On, kto je tým najväčším hráčom.“

A pokračuje: *„Keď Boh stiahne svoju podporu, výsledok je často katastrofa. Keď prichádza na pomoc svojim ľuďom, o výsledku nikdy niet pochýb.“*

Keď nezaberie varovanie...

Podľa opisu v Svätom písme bolo oných desať rán egyptských týchto:

voda premenená na krv,
premnoženie žiab,
premnoženie hmyzu,
premnoženie múch,
mor hospodárskych zvierat,
vredy, krupobitie, kobyľky,
tri dni trvajúca tma
a smrť prvorođených

Podľa sira Freedmana nie je kniha *Exodus* ani tak o oslobodení Izraelitov z otroctva, ako skôr o vyobrazení Božej veľkoleposti. „*Príbeh Exodu sa stáva gigantickou manipuláciou*“, uvádza profesor, čím naráža na fakt, že Egypťania v skutočnosti nikdy nemohli bojovať s Božím ľudom a poraziť ho, aj keď si to sami mysleli. Hlavným dôvodom Božieho rozhodnutia vyslobodiť Izraelitov zo zajatia podľa Freedmanovej knihy nebol ani tak fakt, že boli utláčaní, ako skôr to, že sa začali kultúrne asimilovať s egyptskou populáciou – čiže začali strácať vieru v pravého Boha a prijímať falošné egyptské božstvá za svoje. Boh si teda vyvolil akéhosi svojho „agenta“, ktorý mal v Jeho mene predniesť faraónovi požiadavku na to, aby prepustil Boží ľud. Touto „vyvolenou osobou“ sa stal, samozrejme, Mojžiš.

Mojžiš spočiatku netrestal faraóna, ale snažil sa ho presvedčiť za pomoci zázrakov. Takto je v Biblii stať o tom, ako mocou Božou „*premenil palicu na hada*“. Faraóna toto znamenie mohlo spočiatku skutočne ohúriť, tento jeho pocit z neho však čoskoro opadol, keďže jeho vlastní čarodejníci dokázali urobiť to isté. Biblia nám tu de facto hovorí, že mágia a čarodejníctvo (čiže démonické povedy) skutočne fungujú, ale len do istej miery, keďže Mojžišov had zožral hada egyptských čarodejníkov.

Nasledovali teda prvé dve „rany“ a to premena vody na krv a premnoženie žiab. Oba tieto tresty opäť spočiatku vyviedli faraóna z miery, avšak obe nadprirodzené veci dokázali zopakovať aj vládcom čarodejníci. Nastal tu však istý zlom: zatiaľ čo Egypťania dokázali vyvolať premnoženie žiab, už ho nedokázali odvolať. Na druhej strane, Mojžiš žaby odvolať dokázal. Od tohto momentu už bude mať Boh Izraelitov vždy výraznú prevahu nad okultnými božstvami Egypťanov. Zatiaľ čo prvé dve rany prišli až po Mojžišovom varovaní, tretia rana – všadeprítomný nepríjemný hmyz – prišla nečakane a bez toho, žeby bola ohlásená. Faraón si teda azda dovoľil pochybovať, či to má čo do činenia s Mojžišom. Boží posol však vládcom Egypta ohlásil čoskoro ďalšiu ranu, ak neprepustí jeho ľud zo svojej ríše – premnoženie múch. Keďže ten po počiatočnom súhlase odmietol, čoskoro bola severoafrická obloha zaplnená nesúrodými čiernymi bzučivými mrakmi.

Týmto sa skončili prvé štyri rany egyptské, ktoré mali jednu spoločnú vlastnosť – pre Egypťanov šlo o viac-menej „nepríjemnosti“. Nasledujúce štyri rany už totiž mali priamy dosah na ich živobytie, či dokonca prežitie niektorých jednotlivcov a rodín.

... príde smrť

Prvou z druhej štvorice rán bol mor hospodárskych zvierat. Už tu vidno, že oproti hmyzu, či muchám musel tento trest postihnúť bežných obyvateľov ďaleko tvrdsie. Tu už totiž naozaj mnohí prišli o živobytie, či umierali od hladu. Ekonomika celého impéria musela byť týmto trestom ťažko postihnutá, veď hospodárske zvieratá sa využívali na všetko – od ťahania povozov s cennosťami, až po sadenie obilnín.

Ďalším trestom boli krvavé vrede, ktoré sa vyhadzovali na ľudskej pokožke. V tomto momente už musel byť faraón pod obrovským tlakom svojho trpiaceho okolia a uvádza sa, že opäť na Mojžišovu podmienku pristúpil. No akonáhle vrede zmizli, rovnako rýchlo ako sa objavili, vládár svoj prísľub opäť raz stiahol ako toľkokrát predtým. Prišli teda ďalšie dva tresty – krupobitie a kobylky. Je znova zaujímavé, že aj krupobitie – tretí trest v druhej štvorici – prišlo bez predošlého Mojžišovho varovania. Kobylky už však ohlásené boli. Oba tieto tresty zničili úrodu, čím bolo zrejmé, že čoskoro postihne Egypt masový hladomor. Ani v tomto momente však vajatajúci faraón izraelský ľud neprepustil.

Sir Lawrence Freedman uvádza: „*Kým prvé štyri rany boli len „nepríjemnosťami“ a druhé štyri už spôsobili skutočnú bolesť, posledné dve rany už priviedli Egypťanov do sféry skutočného teror u a hrôzy.*“

Nasledujúci trest bol – rovnako ako tretí a šiesty – neohlásený. Z ničoho nič padla na celú egyptskú krajinu hustá tma, ktorá trvala tri dni. Freedman pokračuje:

„*Deviata rana, tri dni úplnej temnoty, bola pre ríšu, ktorá uctievala boha Slnka, mimoriadne desivá... Bolo to varovanie, že čas vyjednávania sa už chýli ku koncu.*“

Mojžiš bol presvedčený, že po tomto znamení už faraón jeho ľud prepustí. Vladár mal opäť istú chvíľu tento zámer, no po niekoľkých dňoch zasa raz otočil. Ľud by aj prepustil, ale jeho majetok a zvlášť hospodárske zvieratá prepustiť odmietol. Na to Mojžiš nepristúpil, keďže „*Boh požadoval prepustiť všetok ľud so všetkým jeho majetkom*“. Boží posol bol následne uistený vo svojom sne, že príde ešte jedna – posledná – rana, po ktorej už Egypt Izraelitov prepustí.

Touto poslednou ranou bola, samozrejme, smrť prvorodených. V každej jednej egyptskej rodine bolo nejaké úmrtie. Umierali nielen najstaršie deti svojich rodičov, ale aj najstarší dobytok svojich pánov. Zomrel aj faraónov jediný syn, na čo vladár upadol do hlbokého smútku. Prepustil teda celý židovský národ, ale, ako vieme... opäť sa rozhodol priviesť Židov späť do svojej krajiny, keď sa nachádzali už na púšti. Freedmanova kniha o tom hovorí: „*Zdá sa, že faraón, ako častá obeť Božej moci, veril v túto moc, len keď bol pod tlakom on a jeho ľud.*“

Posledným Božím zásahom – a de facto „jedenástou ranou“ – bolo roztvorenie Červeného mora, cez ktoré izraelský ľud prešiel bezpečne, no v ktorom bolo faraónove vojsko zničené.

Velkoleposť Boha Izraelitov

Zo strategického hľadiska si tu Freedmanova práca všíma „postupnú eskaláciu trestov“. Faraón v počiatočných ranách mohol vidieť len akýsi „trik“, ktorý dokázu napodobniť aj jeho čarodejníci. Tresty preto museli byť postupne čím ďalej tým tvrdšie. Treba podotknúť, že Izraeliti boli pre egyptskú ekonomiku mimoriadne dôležitou (a lacnou) pracovnou silou. Pre ríšu by nebolo ľahké sa bez nej zaobiť.

Podľa britského profesora nám tu tiež Biblia predostiera dva osobnostné charaktery: jednak faraóna – „*protivného muža, ktorý neustále zavádzal a zakaždým konal dvojakým spôsobom*“ a Mojžiša – „*ktorý si po celý čas zachovával svoju dôstojnosť*“.

Na druhej strane si sir Freedman všíma aj to, že Biblia hovorí, že to Boh „*zatvrdzoval faraónovo srdce*“, aby ten nikdy neustúpil, pričom Boh o tom Mojžiša vždy upovedomil. A tu sa dostávame k tomu, čo bolo povedané už na začiatku – kniha *Exodus* nie je ani tak o oslobodení Izraelitov z otroctva, ako skôr o vyobrazení Božej veľkoleposti. Sir Freedman k tomu píše:

„*Boh musel zatvrdzovať faraóna, pretože jediný spôsob, akým mohol najlepšie preukázať Svoju moc a nadradenosť nad všetkými inými mocnosťami na Zemi, bolo urobiť ten najúžasnejší zázrak (prechod cez Červené more). Ak by faraón povolil už po prvej rane, nebola by žiadna veľká udalosť, o ktorej by sa rozprávalo z generácie na generáciu.*“

A od tohto momentu mal už Boh Izraela medzi všetkými národmi Mezopotámie skutočnú „kredibilitu“.

Možno v tomto príbehu vidieť paralelu aj s našou súčasnosťou – čím väčší bude úpadok našej civilizácie, tým väčší bude následný Boží zákrok.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/o-desiatich-ranach-egyptskych/>